

A hétpöttyös bödéről.

(*Coccinella septempunctata*.)

Igazán sajnálatos dolog az, hogy még napjainkban is sokan vannak mezőgazdáink között olyanok, még a tapasztaltabb osztályból is, akik hadat üzennek oly rovaroknak, amelyek nekünk a leghasznosabbak. Ennek oka szerintem az, hogy az alsóbb falusi népiskolákban a hasznos és kártékony rovarok ismeretét nem terjesztik oly arányban, amint az kívánatos volna. Volt alkalmam erről többször is meggyőződni. Pedig ebből mezőgazdaságunkra sokszor a legnagyobb kár háramlik. Sokszor látjuk azt, hogy gazdáink pusztítanak olyan rovarokat is, amelyeknek haszna pedig megfizethetetlen. Így, mint egyikét a leghasznosabb rovaroknak, a „hétpöttyös bödét“ is, vagy más néven „Katiczabogarat“. — A hétpöttyös böde oly közönséges rovar, hogy azt úgyszólván minden falusi ember ismeri. Hisz gyermekkorunkban akárhányszor játszadoztunk vele. De talán kevesen ismerik az álcáját. Ez hatlábú, szürke, hamvas, narancssárga foltokkal ékesített kis rovar. Hátulsó része kissé hegyesen végződő. Ezek az álcák később egészen sárgára változnak, fekete pettyekkel s jobban emlékeztetnek a bogár-alakra. Ezekből a bábokból fejlődik ki a bogár, amely úgy kifejlődve, mint álcaalakjában, kizárólag levéltetvekkel s más ilyen rovarokkal táplálkozik. Ha meggondoljuk azt, hogy a gazdaközönségnek a levéltetvek mily rengeteg kárt okoznak évente, elképzelhetjük azt is, hogy mily nagy hasznat produkálhatnak nekünk a kis katókák. Jelenlétiük különösen megfizethetetlen azokban a szőlőkben, ahol a szőlőfürt-moly (*Cochylis ambiguella*) elszaporodott. Ugyanis itt nemesak a levéltetveket, hanem amint tapasztalhattuk, a moly álcáit is ugyancsak pusztítják a katókák álcái. Ezt megfigyelhetjük különösen július- és augusztusban. De a katóka legjobban szeret tartózkodni a zab- és árpa-
vetésekben, amennyiben itt legjobban feltalálhatja az ő

Gondoltam, hogy a következő napon meg fog ismétlődni ez a jelenet és el is készültem rá, remélve, hogy most majd én ejtem a rókát zsákmányul, — de hasztalan volt minden várakozásom, nem sikerült, mert a róka nem is mutatta magát.

Rá egy hétre azonban egyik vadásztársamnak sikerült kézrekerítenie a komát, de nem láttuk rajta semmi nyomát a fenti emlékezetes jelenetnek.

Kovács Ágoston.

táplálékát, a levéltetveket. Sokszor ezer meg ezer számban látjuk rajzani a nevezett vetéseken és luczernásokban, tapasztalatlanabb gazdáinknak nagy rémületére. Akik u. i. látván pusztuló vetésöket, ezt a kárt rendesen a katiczabogárnak tulajdonítják. Pedig ha közelebbről megvizsgálnák a dolgot, láthatnák, hogy mint falják azok a levéltetveket. Azután a levéltetvektől ellepett ákáczosainkban is igen szépen munkálkodnak ők. Valamint a rózsaszőlő-
vényekben is megfizethetetlenek ezek az apróságok.

A katókák évenként millió meg millió kártékony rovar pusztítanak el. Elképzelhetjük hasznosságukat, ha tudjuk azt, hogy ők a tavasz első meleg napsugarára előbújniak rejtekhelyökből és nekilátnak azon kártékony rovarok pusztításának, melyeket épen előtalálnak. — Az amerikaiak már régebben felismerték hasznosságukat és költséget nem kímélve, más világrészekből hozattak katókát. — Hazai zoologusaink és entomologusaink közül a dicséret bizonyára Sajó Károly urat illeti, mint aki annyit fáradozott, hogy megismertesse gazdáinkkal a hasznos és kártékony rovarokat. — Bizony a közismeretre nézve igen hasznos dolog volna az, ha ezen rovarok megfigyeléséből származó tapasztalatokat szaklapjaink minél többször közölnének, ha ugyan néha-néha ismétlésekbe is vagyunk kénytelenek keveredni; de hát ez a tudományos életben elkerülhetetlen s elvégre is csak így gyarapíthatjuk ismereteinket.

Magaslaki.

Érdekesebb adatok intézetünkől.

Már az elmúlt években ismételten figyelmeztettünk arra, hogy az időjárás, úgy látszik, nagy befolyással van az állatok *albinizmusának* kifejlődésére és az erről való nézetünk megerősítését nyer újabb tapasztalásunk alapján is. A lefolyt év (1901) nyara hosszantartó és forró volt; az őszi pedig folytatása volt ennek. A tél is igen enyhe s ime: az egész őszi és téli szezonban összesen csak 3 madár-albinó érkezett laboratoriumunkba, noha a különben kitömésre beküldött összes állatoknak száma még nagyobb volt, mint tavaly. Úgy látszik, hogy az az immár évekre terjedő megfigyelésünk, miszerint a hűvös, nedves nyár és őszi sok albinót produkál, ellenben a forró, meleg nyári és őszi hóuapokat követő télen kevés az albinók száma, beválik, mert ezt újabb feljegyzéseink is megerősítik. — Intézetünkben most egy egész gyűjteménye látható a szebbnél szebb rókáknek, melyeket *Ferencz József* braganzai herceg ő kir. Fensége küldött be kitömés végett. Van ezek között arany-sárga, sötétvörös és szürke is; mindegyik más-más alakításban készült. — Nagyon érdekes mint vadásztrofea az a zerge is, melyet *Fülöp* orleansi herceg ő kir. Fensége lótt a Magas-Tátrában és melynek egyik lába, valószínűleg kétszeres csonttörés következtében, fölfelé nőtt görbén előre és így az állat csak három lábát használhatta. De azért ez a zerge Ó Fensége szavai szerint csak oly ügyesen küszta a sziklákat és épen oly gyorsan futott, mint a többi zerge. Összesen 14 zergét ejtett el a herceg idei vadász-
kirándulásán, melyek most készültek el intézetünkben. — Egy igen szép parókás ózbak-fejet is kaptunk nem régen, amelyet tulajdonosa eladni óhajtott. Két másik ilyen parókás fej is került most nem régen preparálás alá.

A nemsokára kezdődő vizivadászatok alkalmából a vadászó közönség szíves figyelmébe ajánljuk intézetünket.